

Jobbhälsoindex 2020

*Hälsan viktigare än jobbet –
Corona-rapport från Jobbhälsoindex*

- *Bland landets anställda är oron för att smittas av Corona-viruset större än oron att bli uppsagd.*
- *Äldre anställda tycker det är svårare att göra ett bra jobb vid hemma-arbete jämfört med yngre kollegor*
- *Corona-pandemin slår hårt mot arbetsbelastningen för sjuksköterskor och undersköterskor*

Jobbhälsoindex 2020
Rapport 1: Coronapandemin –
anställdas upplevelser
2020-06-22

Jobbhälsoindex I Sverige AB
Svenskt Kvalitetsindex, SKI

Innehållsförteckning

Sammanfattning	3
Om Jobbhälsindex	4
Om Svenskt Kvalitetsindex	4
Något om redovisningsprinciper	5
Kvinnor oroas i större utsträckning än män av att bli smittade	6
Att bli uppsagd som en effekt av pandemin oroar de yngre anställda.	7
Chefen orolig för att bli uppsagd som en följd av Coronapandemin.	8
Statens anställda jobbar hemma i större utsträckning än andra.	9
Landets anställda ger höga betyg för hur arbetsgivarna agerat under pandemin.	10
Äldre har svårare att göra ett bra jobb vid hemma-arbete.....	11
Äldre anställda tror i större utsträckning än sina yngre kollegor på ett annat arbetssätt när pandemin är över	12
Corona-pandemin slår hårt mot arbetsbelastningen i vården.....	13

Sammanfattning

Att Corona-pandemin fått stora effekter på det svenska arbetslivet vet vi men hur upplever landets anställda det är med alla dessa förändringar. Vi redovisar här ett första kortare utdrag från årets Jobbhälsindex med fokus enbart på frågor relaterade till Corona-pandemin.

- Kvinnor oroas i större utsträckning än män för att bli smittade.
- Yngre oroas i större utsträckning än äldre arbetskamrater för att bli uppsagda.
- Vi ser också att chefer är mer oroliga för att bli uppsagda än vad medarbetarna är medan medarbetarna istället är mer oroad av att smittas jämfört med chefer.
- Över hälften av alla statligt anställda har arbetat hemifrån under pandemin. Bland kommun- och regionanställda är det bara en fjärdedel.
- Av alla de som arbetar hemifrån under pandemin, närmare 40 procent, upplever de äldre anställda det mycket svårare att göra ett bra jobb på grund av distansarbetet jämfört med sina yngre arbetskamrater. De upplever också större problem med sin arbetsmiljö än vad de yngre gör.
- Av alla de som inte arbetat hemma, ca 60 procent, anser en klar majoritet att möjligheterna att göra ett bra jobb har försämrats genom åtgärder (pga pandemin) på arbetsplatsen. Vi ser även här att äldre anställda tycker det svårare att göra ett bra jobb än vad deras yngre kollegor tycker.
- Arbetsgivarna får dock över lag ett gott betyg för de åtgärder som vidtagits på grund av pandemin även om anställda inom vård och omsorg är något mindre nöjda än övriga.
- Anställda i Sverige oroar sig mer för att bli smittade av Coronaviruset än för risken att bli arbetslös som en effekt av pandemin.
- Sjuksköterskor, undersköterskor och vårdbiträden upplever i större utsträckning än övriga att arbetsbelastningen ökat som en följd av Corona-pandemin.

Om Jobbhälsoindex

Jobbhälsoindex, som sedan 2007 genomförs årligen bygger på ett representativt urval av svenskar i åldern 20 – 65 år som arbetar minst halvtid.

Jobbhälsoindex består av ett 80-tal frågor inom följande områden;

- 1 Jobbnöjdhet i stort
- 2 Attraktivitet
- 3 Arbetets mening och innehåll
- 4 Påverkan och inflytande
- 5 Ledning-Organisation
- 6 Närmaste chef
- 7 Social och organisatorisk arbetsmiljö
- 8 Fysisk och övrig arbetsmiljö
- 9 Trakasserier och diskriminering
- 10 Hållbarhet och kundfokus
- 11 Hälsa och jobbet
- 12 Corona-relaterade frågor (*Nytt 2020 och underlag till denna rapport*)
- 13 Övriga frågor / bakgrundsvariabler

Inom varje delområde finns ett varierande antal specifika frågor. För delområdena 1 till och med 9 är dessa frågor dessutom aggregerade till ett delområdesindex.

Tidigare år har närmare 10 000 respondenter besvarat frågorna i Jobbhälsoindex. I år har studien senarelagts för att även beakta effekterna i arbetslivet av den pågående Corona-pandemin. Fältstudierna startades under senare delen av april och beräknas pågå till midsommar. Denna rapport bygger på de som hunnit besvara enkäten fram till de första dagarna i juni, ca 6 800 personer.

Syftet med Jobbhälsoindex är att visa på trender, nivåer och jämförelser av de anställdas syn på arbetet i en mängd olika avseenden inom hela den svenska arbetsmarknaden. Enkäten har besvarats via e-post med kompletterande telefonintervjuer.

Jobbhälsoindex tas fram av Jobbhälsoindex i Sverige AB och Svenskt Kvalitetsindex, SKI. Fram till 2017 har flera rapporter presenterats i samarbete med branschorganisationen Sveriges Företagshälsor under namnet **Jobbhälsobarometern**. Från och med 2018 presenteras allt material från denna databas under namnet **Jobbhälsoindex**. Jobbhälsoindex i Sverige AB ägs av grundaren till Jobbhälsobarometern/Jobbhälsoindex och SKI ägs av Institutet för Kvalitetsutveckling (SIQ).

Om Svenskt Kvalitetsindex

Svenskt Kvalitetsindex, SKI är ett av landets ledande undersökningsföretag. Sedan 1989 har SKI tillsammans med Handelshögskolan i Stockholm studerat sambandet mellan nöjda kunder, nöjda medarbetare och företags lönsamhet. SKI är det enda undersökningsföretag som visar hur samtliga aktörer i en bransch uppfattas av sina kunder.

Branschrapporterna från SKI emotses med stora förväntningar av marknaden. Inget annat undersökningsföretag kan erbjuda något motsvarande, med samma genomslagskraft. Utöver undersökningar bedriver SKI även forskning i samarbete med Handelshögskolan i Stockholm, Chalmers, Karolinska Institutet samt Institutet för Kvalitetsutveckling (SIQ) vilket också är ägare till SKI.

Något om redovisningsprinciper

Några frågor besvaras med ja eller nej, några med flera olika svarsalternativ medan flertalet av frågorna är formulerade som påståenden där respondenten ombeds ange exempelvis hur nöjd man är eller hur mycket man instämmer i påståendet på en tiogradig skala. När vi i olika diagram redovisar de sistnämnda frågorna (tio-skals frågorna) använder vi ibland medelvärde men oftast redovisar vi andelen som ger ett tydligare uttryck för att man instämmer alternativt inte instämmer eller är nöjd alternativt inte nöjd. Värdena 8-10 på en tiogradig skala där 10 = "Instämmer helt" och 1="instämmer inte alls" kategoriserar vi som "Instämmer" medan värden 1-3 kategoriseras som "Instämmer inte". Motsvarande sker vad gäller nöjd/icke nöjd, bra/icke bra etc. Värdena 4-7 kategoriserar vi som "varken eller".

Frågor om Jobbhälsoindex och denna rapport besvaras av:

- Lars Hjalmarsson, Jobbhälsoindex, 070-877 76 80
- Johan Parmler, Svenskt Kvalitetsindex, 073-151 75 98

Ytterligare information finns även på:
jobbhalsoindex.se

Jobbhälsoindex är helt privat finansierat och det går självklart att köpa olika utdrag på en mängd olika sätt och former.

Kvinnor oroas i större utsträckning än män av att bli smittade

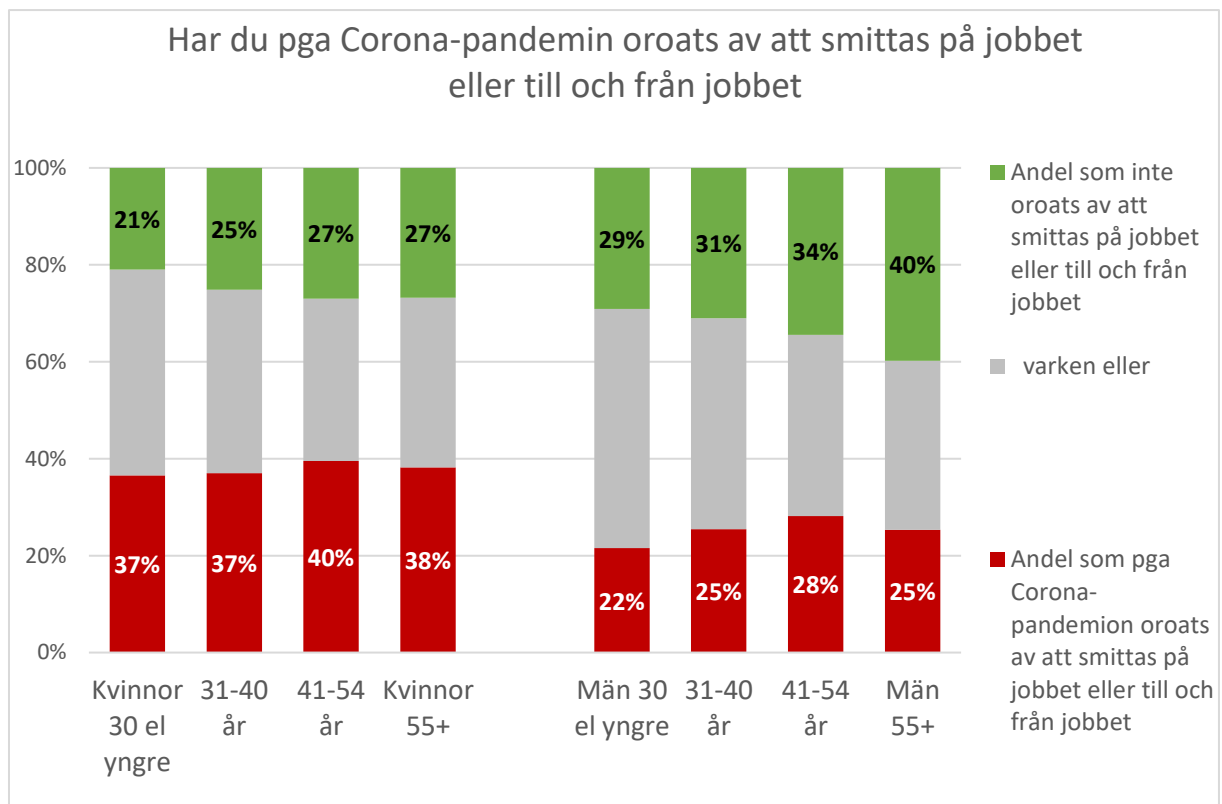

Diagram 1. Andel som oroas respektive inte oroas av att bli smittade av Corona-viruset uppdelat på kön och åldersgrupper

Av diagrammet framgår bland annat att 37 procent av kvinnor i åldersgruppen upp till och med 30 år oroas av att bli smittade av det nya Corona-viruset. Motsvarande andel för män i samma åldersgrupp är bara 22 procent. Som framgår känner kvinnor i större utsträckning än män en oro för att smittas av Coronaviruset på eller till och från jobbet. Det kan troligen delvis förklaras av att kvinnor i större utsträckning arbetar inom näringsgrenar som vård och omsorg samt handel. Vi ser, när vi jämför näringsgrenar, att det just inom dessa finns en större oro för att smittas jämfört med andra näringsgrenar.

Att bli uppsagd som en effekt av pandemin oroar de yngre anställda.

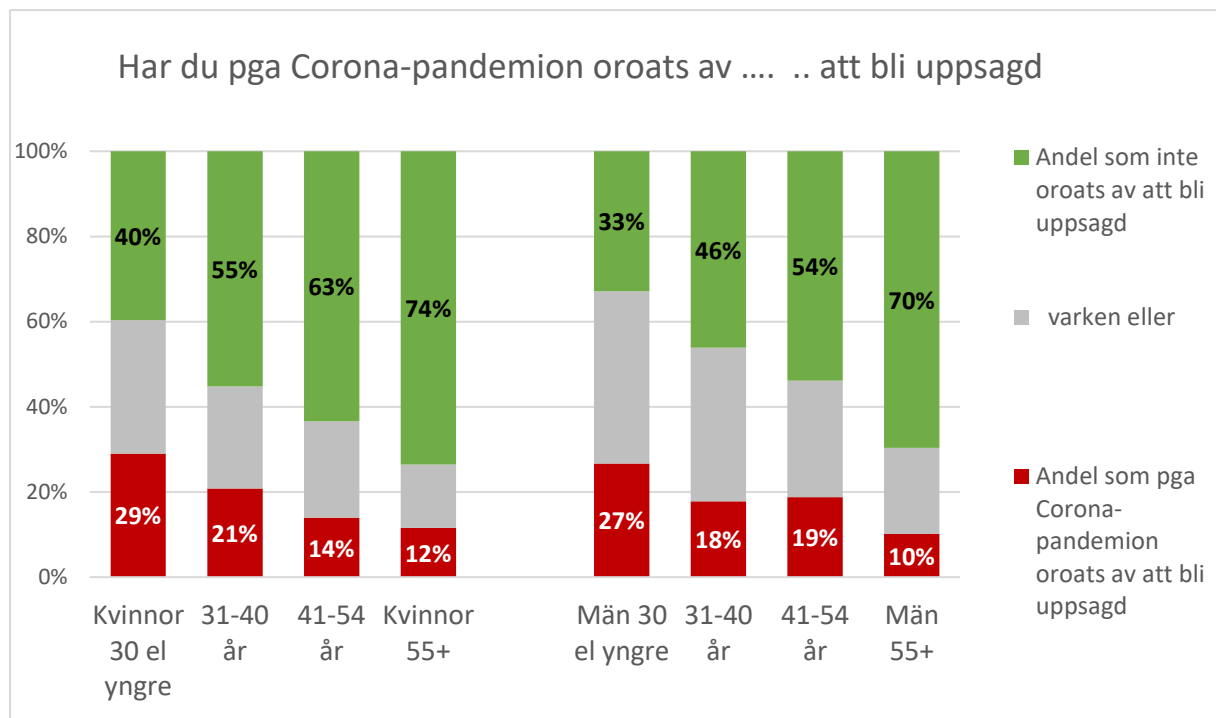

Diagram 2. Andel som oroas respektive inte oroas av att bli uppsagd som en effekt av pandemin uppdelat på kön och åldersgrupper

Det är vanligare att yngre anställda är mer oroliga att bli uppsagda på grund av effekter av Coronapandemin jämfört med sina äldre arbetskamrater. Mönstret är detsamma för både män och kvinnor. Av diagrammet framgår bland annat att 29 procent av kvinnor i åldersgruppen upp till 30 år är oroliga för att bli uppsagda. Motsvarande andel bland kvinnor 55 år eller äldre är 12 procent.

Chefen orolig för att bli uppsagd som en följd av Coronapandemin.

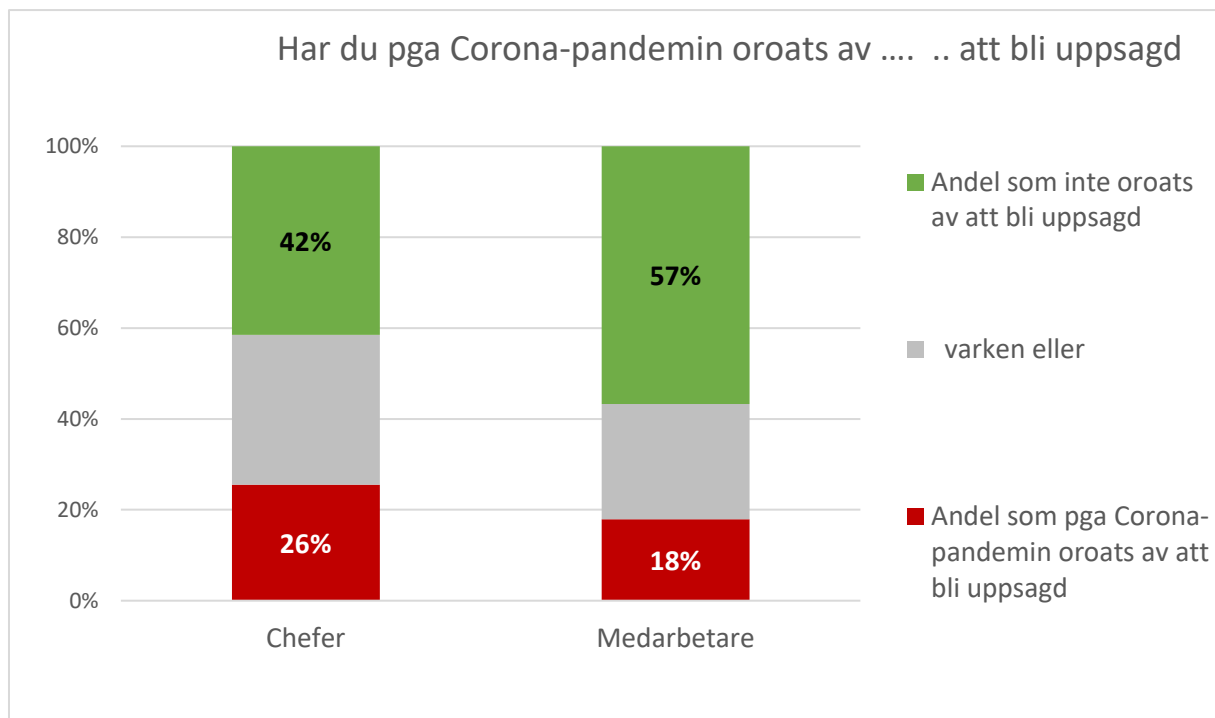

Diagram 3. Andel personer som oroas respektive inte oroas av att bli uppsagd som en effekt av pandemin uppdelat på om man har chefsansvar eller inte

Av de diagrammet framgår att chefer oroar sig för att bli uppsagda som en följd av Corona-pandemin i större utsträckning än sina medarbetare. Däremot oroas sig medarbetarna i större utsträckning än sina chefer för att smittas.

Statens anställda jobbar hemma i större utsträckning än andra.

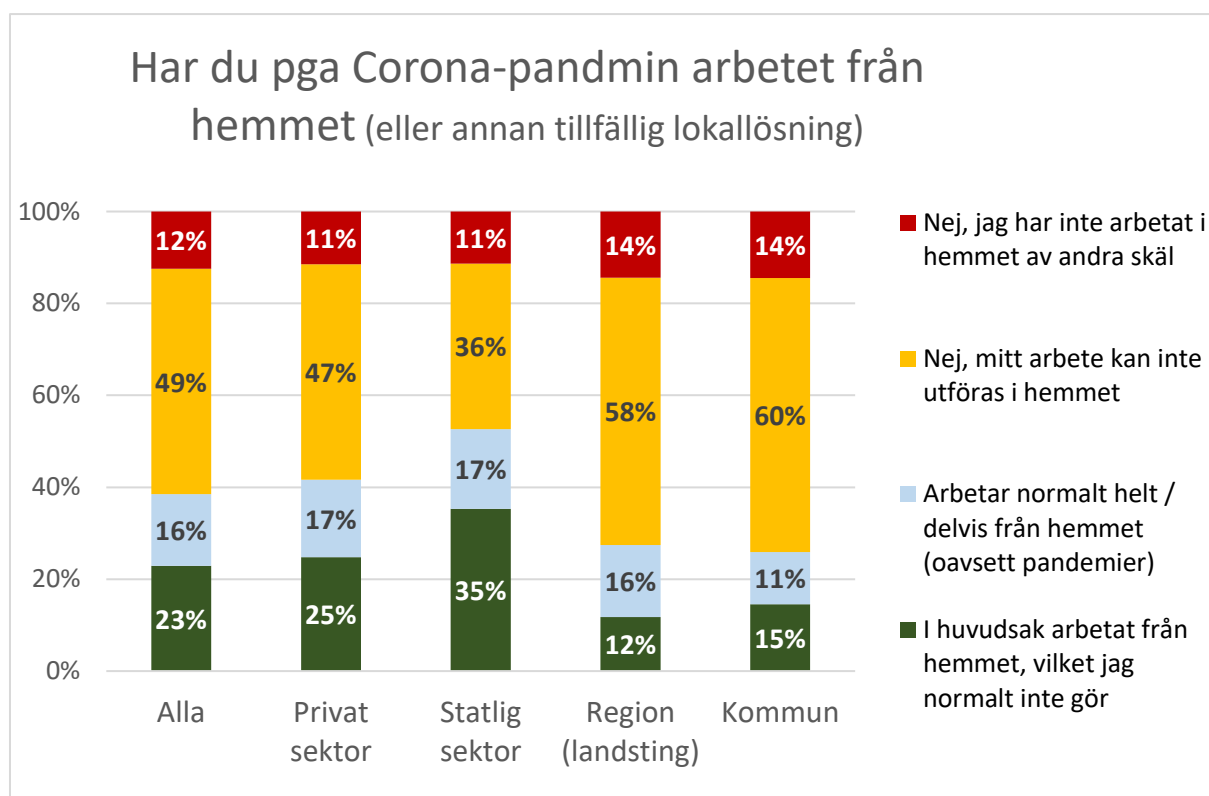

Diagram 4. Andel anställda som arbetat från hemmet (eller annan tillfällig lokallösning) uppdelat på sektor

Anställda inom statlig sektor har i störst utsträckning i huvudsak arbetat från hemmet. Typen av arbeten kan vara en förklaring men det är möjligt att man i större utsträckning också har följt rekommendationerna från Folkhälsomyndigheten.

Landets anställda ger höga betyg för hur arbetsgivarna agerat under pandemin.

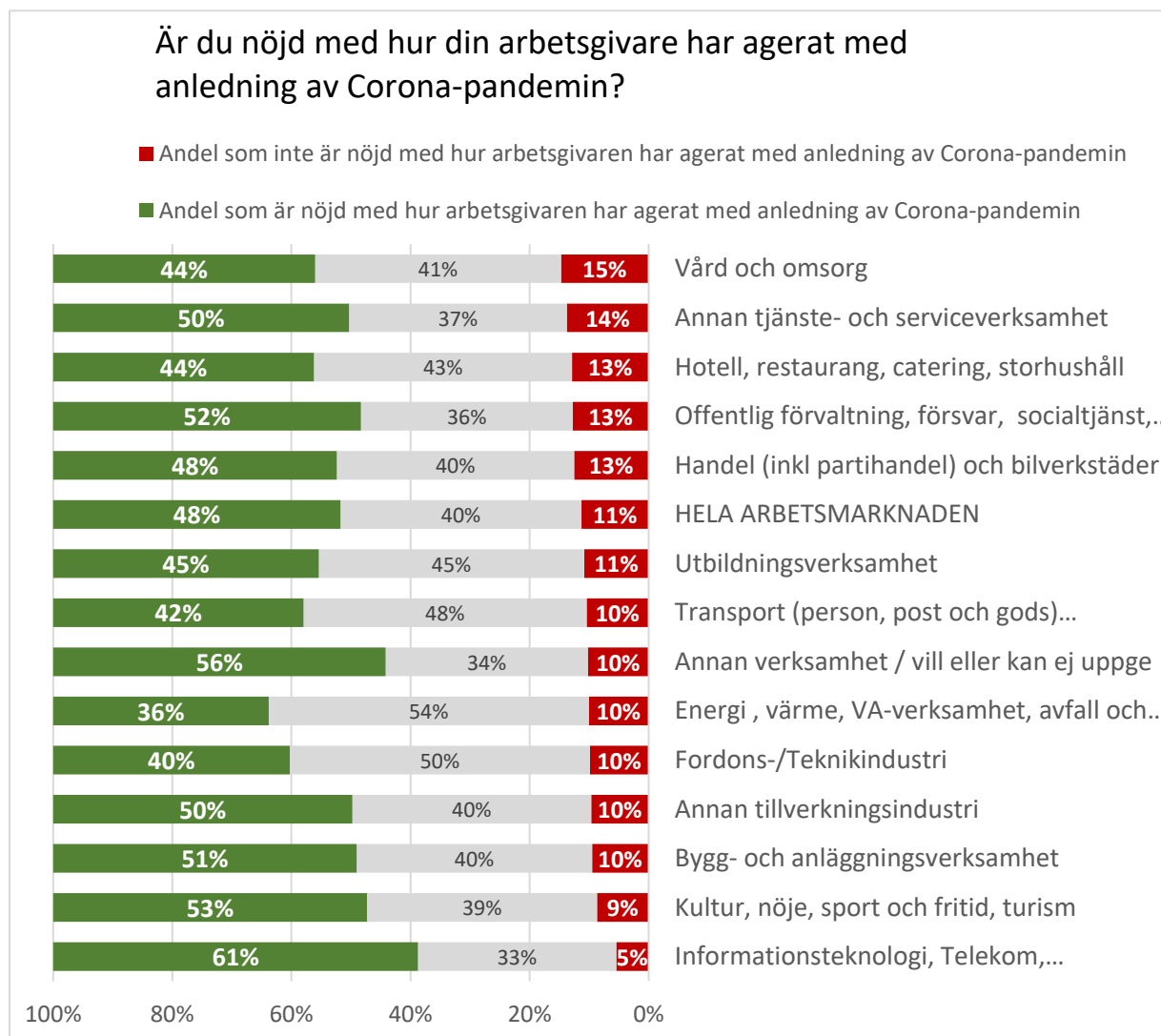

Diagram 5. Andel anställda som är nöjda respektive inte nöjda med hur arbetsgivaren har agerat med anledning av Corona-pandemin uppdelat på näringsgrenar*.

I genomsnitt så upplever medarbetarna överlag att hanteringen varit bra. Andelen mest missnöjda går att finna inom vård och omsorg där 15% anger att man inte är nöjd med hur arbetsgivaren har agerat med anledning av Corona-pandemin. Dock så är det relativt liten skillnad mot andra näringsgrenar.

Äldre har svårare att göra ett bra jobb vid hemma-arbete.

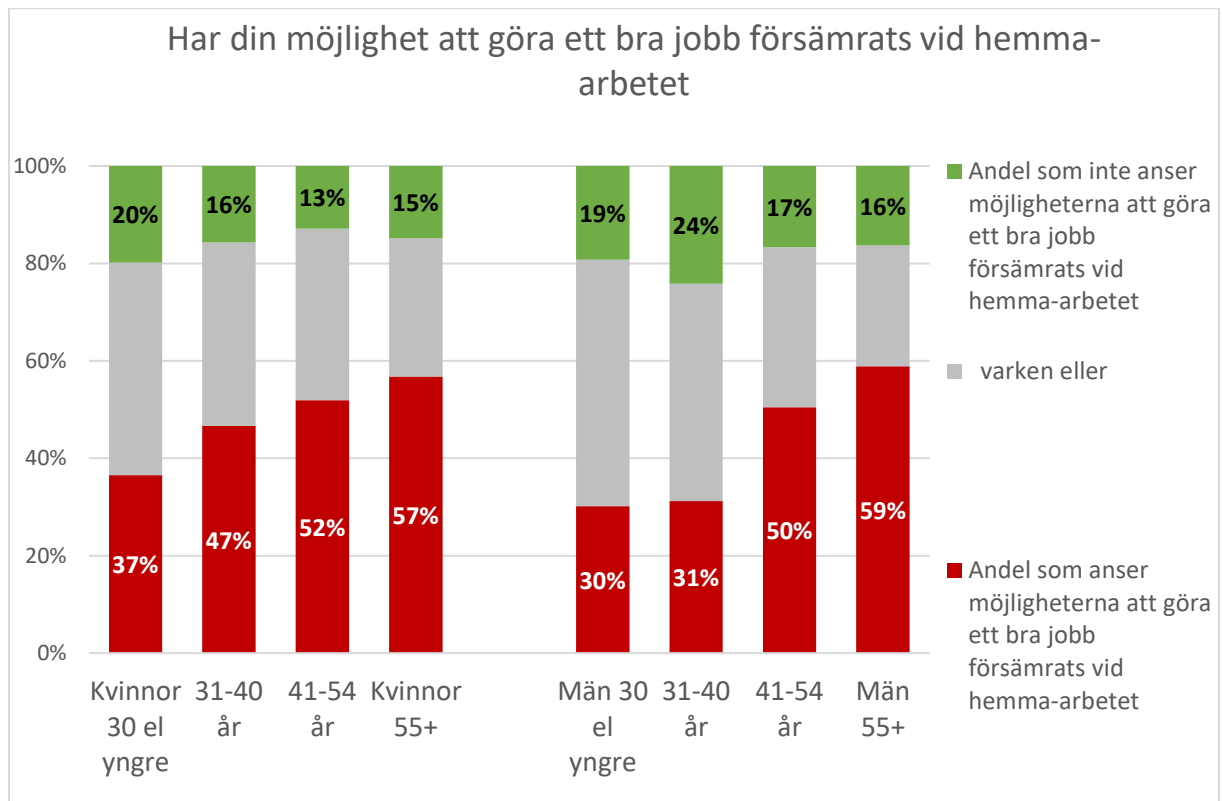

Diagram 6. Andel anställda som uppger att möjligheterna att göra ett bra jobb har försämrats respektive inte försämrats vid hemma-arbete uppdelat på ålder och kön.

Möjligheterna att göra ett bra jobb skiljer sig åt mellan olika åldersgrupper. Det kan bland annat ha ett samband med den ökade grad av digitalisering som hemma arbete medför. Nya system, arbetsätt och andra rutiner påverkar i stor grad. Vi vet från andra studier att det skiljer mellan olika åldersgrupper i hur hör grad vi förlika oss med och anammar nya digitala arbetsförhållanden och miljöer.

Äldre anställda tror i större utsträckning än sina yngre kollegor på ett annat arbetssätt när pandemin är över

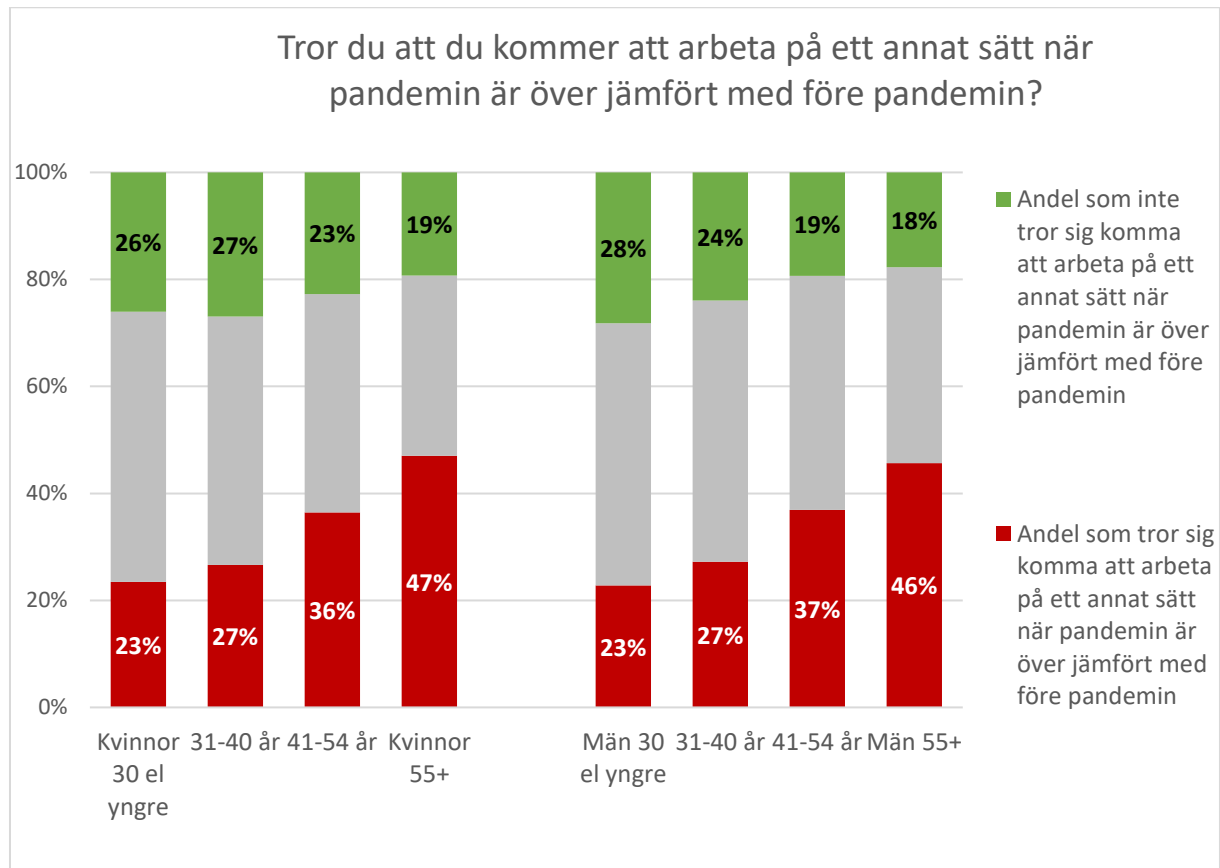

Diagram 7. Andel anställda som tror sig arbeta på ett annat sätt när pandemin är över respektive oförändrat arbetssätt uppdelat på kön och åldersgrupp

Av diagrammet framgår att det är en betydligt större andel av de äldre anställda som tror att de kommer att arbeta på ett annat sätt när pandemin är över jämfört med före pandemin. Mönstret är detsamma bland män och kvinnor.

Corona-pandemin slår hårt mot arbetsbelastningen i vården

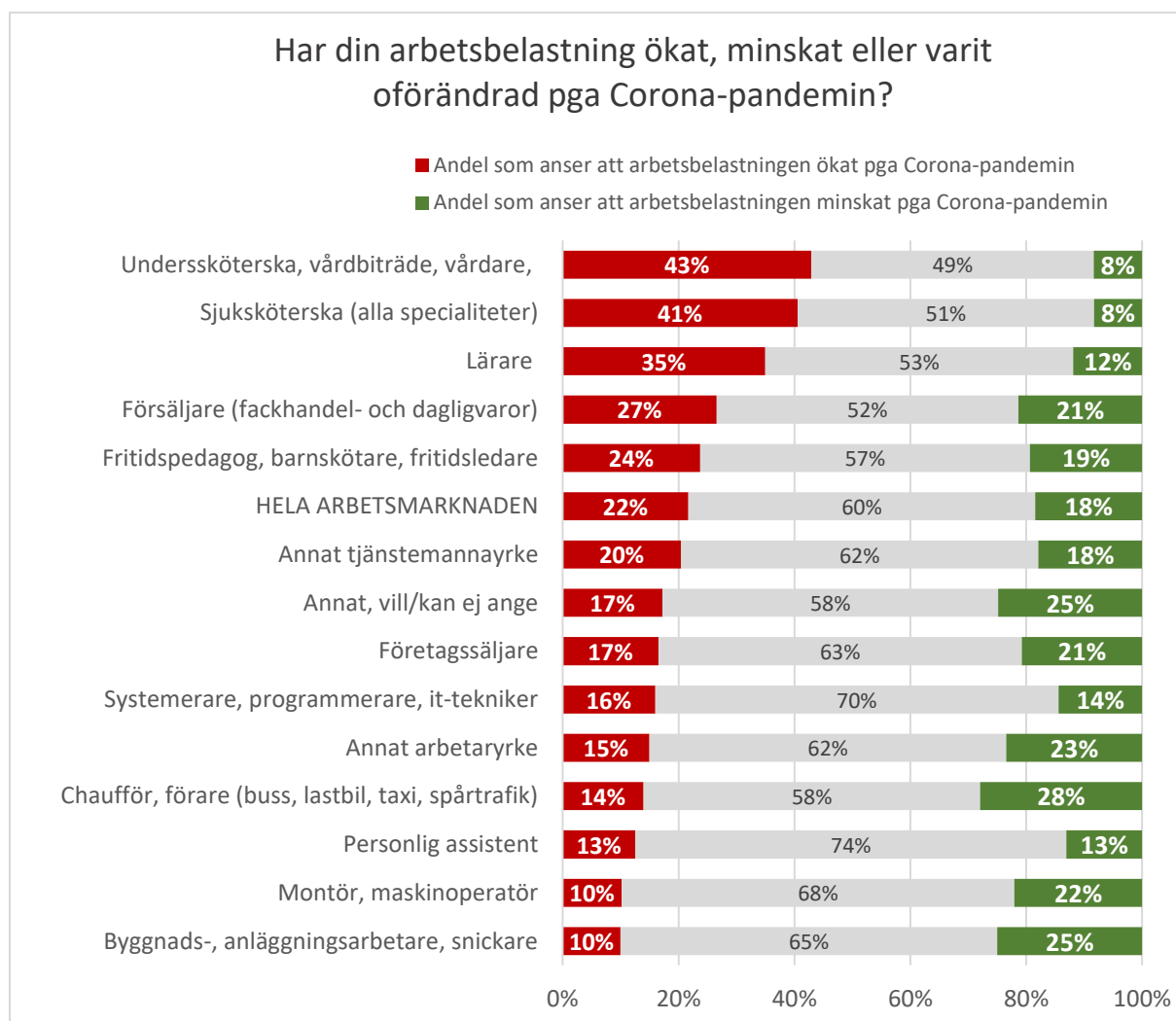

Diagram 8. Andel anställda män och kvinnor som oroats av att bli uppsagda som en följd av pandemin respektive bli smittade av Corona-viruset

Av diagrammet framgår att mer än fyra av tio undersköterskor och sjuksköterskor anser att arbetsbelastningen ökat som en följd av Corona-pandemin. Även en stor andel lärare upplever också att deras arbetsbelastning har ökat.